

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopiju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka veča v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena oznani je za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—.
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—.
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—.
Pri večkratnem oznanilu je cena po-
sebno znižana.

Štev. 19.

V Ptuj v nedeljo dne 21. septembra 1902.

III. letnik.

Kmečki poslanci.

Glejte jih, kako so pridni pri delu naši kmečki poslanci! Pred kratkim je bilo kmečko zborovanje v Središču, 14. t. m. je imel Žičkar svoje zborovanje v Čadramu, danes govori zopet enkrat Robič in dohtar Rozina pri Sv. Križu. In zakaj to vse? Dragi kmetje, saj vam je znano, da se zopet bližajo volitve v deželni zbor. Radi tega pa se vrši dan za dnevom zborovanje kmečkih poslancev. Slovenskemu kmetu se mora lagati v obraz, lagati pa se mora tudi v časopisih. Čudno, da ni nikjer manje poslušalcev, kakor nad tisoč in zopet nad tisoč! Slovensko-klerikalno mariborsko glasilo z dne 13. t. m. piše: „Pri vsakem zborovanju, katero so poklicali naši deželno-zborovski poslanci, se jim je izreklo navdušeno popolno zaupanje!“

Grozna laž, kakor si jo pač samo klerikalec izmisliti zamore. Gospodje, kje je navdušenje našega kmeta? Kdaj je izrekel kmet svoje zaupanje?

Kak dohtar ali pa župnik si naenkrat zmisli, da bi bilo dobro, ako bi se v ta ali oni kraj pozvalo zborovanje. Teden dni poprej, že ali pa še bolj dolgo se prigovarja ljudstvo, da se ga mora vdeležiti marsikateri postane radoveden, kaj da bode in gre zares enkrat poslušat. Toda zares enkrat, ker drugokrat še niti oslek noče iti na led. Zakaj pa

prirejajo ti „kmečki“ poslanci tolikokrat taka zborovanja? Na to se lahko odgovori! Ako namreč slovenski kmečki zastopniki hočejo kaj v državnem ali v deželnem zboru doseči, bodéjo to gotovo prej dosegli, ako se v dotičnem zboru ve, da se potezujejo za zadeve ljudstva, da toraj to zahteva ljudstvo. Zato pa skličejo svoje volilce kam v najmanjšo vas, ker si mislijo, da jih tam gotovo nobeden tak ne bode slišal, kateri bi njih govorjenje svetu naznanil. V taki vasi potem nekaj kmetom kvasijo, mladi kaplani skrbijo za to, da se tu in tam zakriči kak „navdušen“, „živijo“. Kmetu se obljubujejo zvezde z nebes — a potem pa gre tak poslanec v državni ali deželni zbor, ako sploh gre, in ako ne ostane doma, in tam v zbornici predlaga — čisto kaj drugega, kakor je kmetom obljubil, državi pa se izgovarja, da ljudstvo to želi, da je zborovanje v tej in v tej vasi, katero je bilo od tisoč in zopet tisoč kmetov obiskano, to od njega zahtevalo. Za to so toraj ta zborovanja, za to neumrljive laži kakor zadnjič, ko se je pisalo, da je bilo blizu 2000 kmetov v Središču navzočih, a bilo jih niti ni trideset kmetov, vseh drugih, hlapcev, dekel in mladine pa morda samo tri sto. Na zborovanju se kmetom laže, v časopisih se laže državi in pa svetu, v zbornici pa se od kmečkih poslancev deluje samo za dohtarske, samo za farške koristi. Zakaj pa nam ni nihče od-

Spomini na vojaško službo.

(Dalje.)

Grahove konzerve.

Predno sem odrinil z doma, šel sem k botri po slovo. Dobri ženici stopile so solze v oči. Pravila mi je, da dobro ve, kako hudo se vojakom godi, ker sta ji to njena sina natanko popisala. Posebno je obžalovala moj želodec, češ, vojaki dobijo včasih tako slabo jesti, da bi ga še svinja ne marala. Zato je morala svojima ubogima sinčkoma pridno denar pošiljati. Tudi meni je iz tega vzroka dala namesto dveh kar pet kron, da bi mi siromačnu ne bilo treba stradati.

Od botre podal sem se k teti. Ta pa ni žalovala, ampak je rekla, da se mi bode pri vojaki dobro godilo, le začetek bo malo težek. Tudi vojaško hrano je hvalila.

Iz tetinih besed sem spoznal, da pri njej bira ne bode ravno velika. Spomnil sem se na botro ter začel tarnati: „Vojaščine se sicer ne bojim, a na moj želodec čakajo hudi časi, ker ne bode mogel prebaviti vseh jedi.“

In res se je ljuba tetka omehčala in šla v omaro iskat tovariša goldinarju, ki je bil za mene že pripravljen.

Odkritosrčno moram priznati, da nisem bil zaradi vojaške hrane čisto botrinih misli, toda za predobro sem je vendar imel. Že peti dan smo dobili prikuho, ki je bila čudno rumene barve in zelo neprijetnega duha. Ko pa smo začudeno viali nosove, prikaže se med vratmi „feldvebel“ in pravi, da morajo „rekruti“ vse grahove konzerve pojediti, ker so zdrave in tečne in da bo na hodnikih stal star vojak na straži, da nobeden ne zanesa te imenitne hrane na

govoril na to, ko smo zadnjič to velikansko goljufijo na slovenskih kmetih razkrili? Dobro, sodite kmetje sami! Kaj Vam priporočajo Vaši kmečki poslanci? Vsaki Vam priporoča, da morate voliti v zbornico dohtarja ali pa duhovnika, ne eden pa Vam ni rekel, da bi si volili moža iz svoje sredine. Mi pa Vam zopet in zopet rečemo, kmetje volite si kmeta za Vašega zastopnika, bodi si za državni, bodi si za deželni zbor. Kdo Vam toraj hoče dobro, kdo je Vaš pravi, resnični prijatelj? So li tisti Vaši prijatelji kateri hočejo svojega stanovskega brata imeti v zboru, dobro vedoč, da si vrane med seboj ne izključujejo oči, ali so li tisti vaši prijatelji, ki Vam vedno in vedno svetujejo, da si morate zvoliti moža iz Vaše sredine za Vašega poslanca? Kdor malo pomisli, temu je gotovo to dovolj! Toraj še enkrat dragi kmetje, mi Vam rečemo volite za kmečkega poslanca kmeta! Dohtarji, hofrati in farji pa Vam rečejo, da morate voliti dohtarje, hofrate, fare! Kateri bode imel prav, koga bode ubogali? Kateri od obeh strank želi Vaš blagor? Dohtari, hofrati in farški podrepniki gotovo nigrar.!!!

Naša gospodarska organizacija in „Štajerc.“

Pod tem naslovom piše „Slovenski Gospodar“ v štev. z dne 11. septembra med drugim to le: „Kakor hitro odpre „Štajerc“ svoja umazana usta, se bode gotovo priduševal in rotit, da je kmečki list in se bo pričel sam hvaliti, kaj da vse za kmečki stan stori.“ — No, dobro „Gospodar“ pa nam povej ti kaj si pa vendar ti za kmečki stan storil? Kaj so storili vsi tvoji dohtarji? Veš kaj, poglejma si jih zaporedi. Kako le vendar to, da je malone vsak od tvojih toli hvaljenih rodoljubov postal v kratkem času iz siromaškega odvetniškega pomagalca mogočen bogataš? Povej nam, od kod imajo tvoji „rodoljubi“ toliko denarja? So li res, povej nam vendar vsi ti denarji,

stranišče. Silili smo se, kar se je dalo, pa le malo novincev jo je moglo spraviti pod streho.

Kaj je ostalim začeti? V sobi ne sme ostati, a ven tudi ne more nihče ž njo. Tedaj šine meni v glavo dobra misel. Urno rečem tovarišem: „Pod našim oknom raste star kostanj! Nanj zmečimo z žlicami smrdljive konzerve. Ker je listje že precej rumeno, ne bode nihče našega dela opazil!“

Nekaj trenutkov pozneje so se na kostanju že muhe pasle, nas pa so gospod „feldvebel“ pohvalili, ker smo jih lepo ubogali. Za solncem pride dež, a za veseljem žalost. Tudi naše veselje ni trajalo dolgo. Dve uri pozneje korakali smo iz „kasarne“ na vežbališče (eksercirplac). Ravno pri napacnem kostanju sreča nas stotnik (hauptmann) Bučar. „Feldvebel“ komandira v pozdrav: „Habt acht! Rechts schaut!“ Stotnik pa odzdravi: „Katera svinja pa snaži pri

katere imajo tvoji rodoljubi v posojilnicah in dohtarski krvavi žulji? Kdor zagovarja „rodoljubni“ kateri so se od slovenskega kmečkega ljudstva gatelji, ta ni in ne bode nigrar pravi kmečki prijatelj. In glej dragi kmet, „Štajerc“ pa je te gospodar postavil v pravo luč, pokazal je njihovo delo slovenskemu kmetu, in ako družega ničesar ne storil, to bi bila že večja zasluga, kakor so vsi rikalni slavospevi v „Gospodarju in v Domu“, s spevi tlačiteljev slovenskega roda.

Dragi kmet, — slovenski dohtarji so pijavke slovenskega ljudstva, brezusmiljene pijavke, ki mu izsesajo tudi zadnjo kapljico krvi.

Gospodar piše nadalje: „Štajerc“ mora in nemškutarske možakarje hvaliti, ker so ga ustvarili, in mora slovenske voditelje črniti, ki Nemci in nemškutarji hudo boje, da bi se slovenski kmet, ki jih redi in zdržuje ravnal po slovenskih rodoljubih.“ — Dobro, kje pa imajo ti Nemci, ti škutarski možakarji od kmetov izguljeni denarji v posojilnicah in hranilnicah? Ako „Štajerc“ slovenske voditelje črni, potem gotovo bolj pošteno ravnajo svoji „nemčurskih“ nazorih s slovenskim kmetom, kakor ravna „Gospodar“ in vsi drugi klerikalni pisi po „slovenskih“ nazorih s slovenskim kmetom. Kaj ni čudo — da izhaja tam nekje v Ljubljani liki slovenski list. popolnoma slovenski, katere tudi te slovenske voditelje črni. In zakaj jih črni, ker so si zares to črnjenje zaslužili. Dragi „Štajerc“ je pošten, on pove napake teh gospodarjev, on kaže te pijavke slovenskega kmeta ljudstva. „Gospodar“ pa prikriva njih slabosti, on jih hvali, ker ve, da mu bodejo na drugi strani to hvala tero poplačali!

Sto in sto let so živeli nemški trgovci med slovenskim ljudstvom, sto in sto let je občeval z nemškim trgovcem, oče je imel trgovino, sin prevzel, in glej, večina trgovcev ostala je brez denega premoženja, tako zvani slovenski rodoljubi odpre svojo dohtarsko pisarno in v desetih letih

belem dnevu stranišče? To delo se mora popraviti.“ Tu zapazi na tleh nekaj kupčkov konjskega

Kaj se je potem zgodilo, lahko uganete. Kaj to povem, da je Bučar ukazal nas drugi dan z vežbališča naravnost v luknjo, kjer je vsaka skledico konzerv za kosilo, za pijačo pa tolažbo moramo vse lepo pojesti, če hočemo priti iz luknje.

Dobro smo znali, da stotnik ne razume. Zato smo skušali izpolniti povelje. Počasi smo sili nevšečno jed v usta, kakor da bi morali odpečene gade. Nekateri so z neizrečenim trudom spraznili skledice, le meni in še dvema tovarišema ni bilo mogoče tega storiti.

Kregar pride gledat, če smo gotovi. Tiste, ki niso pojedli, je izpustil, nas tri je zopet zaklenil in obljubil za prihodni dan enako kosilo.

Še enkrat smo se spravili na delo, toda najboljši volji ni šlo. Zato smo ugibali in tr